

Sosiaali- ja terveystoimen tilinpäätös 2019

39/02.06.01/2020

SOTEV 04.03.2020 § 24

Lisätiedot:

sosiaali- ja terveystoimen johtaja Ulla Tikkanen, puh. 050 355 3246
hallintopäällikkö Pilvi Kallioma, 050 383 4260
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Toiminta

Strategiset painoalueet ”Kuntalainen keskiössä” ja siihen liittyvä Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja terveyserojen kaventaminen, ”Fiksun toiminnan, talouden ja yhteistyön Kauniainen” sekä ”Elinvoimainen kaupunki” ovat sosiaali- ja terveystoimen keskeisiä toiminnan kehittämisen alueita. Tavoitteiden toteutumista on tarkasteltu asiakaslähtöisyyden, toiminnallisen kyvykkyyden, henkilöstökokemuksen ja vaikuttavuuden ja laadun näkökulmista. Strategian, uuden toimintakulttuurin ja toimintatapojen jalkauttamista on tukenut toimintaa ohjaava ja sanoittava esimiestyön tueksi yhdessä valmistettu sote-käsikirja visualisoituneena.

Kauniaista laajemman alueen keskeisinä hankkeina ovat olleet Uusi-maa2019 -hanke, jonka jälkeen Sote-uudistus eteni uuden hallituksen hallitusohjelman mukaisesti pääkaupunkiseudun erillisselvityksen valmistumiseen 2019 lopussa. Apotin ensimmäiset käyttöönotot toteutuivat suunnitellusti 11/2019 ja työ on jatkunut viiden kunnan valmistautuessa GL3 käyttöön. Kahden Kauniaisten oman Apotti-asiantuntijan lisäksi valmistelussa on ollut mukana yhä enemmän sosiaali- ja terveystoimen ja tietohallinnon asiantuntijoita.

Tavoite, että Kauniaisten sote-palveluja halutaan jatkossakin käyttää, toteutui. Kuukausittain 17-20 uutta henkilöä kirjautui palvelujen käyttäjiksi ja nyt terveyskeskusvaihtajia on yhteensä 1600.

Villa Bredalle ominaisen kulttuurin rakentamisen ohella vanhuspalvelujen painopiste on ollut kotona asumisen tukeminen: palveluohjaus ja neuvontatiimien toimintamallin luominen ennakoivalla ja ehkäisevällä otteella työskenteleväksi on edennyt, samoin moniammatillisesti toteutetun kotikuntoutuksen malli. Molempien arviointi ja kehittämien jatkuu edelleen. Villa Bredan kulttuurikokeilujen tavoitteena oli yksinäisyyden lievittäminen, sosiaalinen osallistuminen, osallisuuden vahvistaminen ja aktiivinen kansalaisuus. Kotihoidon ja hoivayksikön asiakkaiden palvelutarvetta ennakoivan otteen tueksi aloitettiin tekoälypilotti, jonka tuloksia päästään hyödyntämään 2020.

Sotekäsikirjan jalkauttamiseen ja Lean-menetelmään liittyy ketterään oppimiseen sisältyvä työssäoppiminen, uusien toimintatapojen kokeilut (yhteensä 51) ja niistä oppiminen. Kokeiluista 28 vakiinnutettiin käytäntöön, 7 lopetettiin toimimattomana ja 16 kokeilujaksoa päätettiin jatkaa 2020. Ter-

veyspalveluissa Leanin systemaattinen käyttö on toteutunut. Prosesseja on kehitetty kaikissa tulosalueen yksiköissä. Oman työn jatkuva arviointi, kokeilut ja työn kehittäminen on osa jokaisen työntekijän perustyötä.

Soten tulosalueiden ja sivistystoimen yhdyspinnoilla on edistytty monialaisen yhteistyön toteuttamisessa mm. LAPE-hankkeeseen liittyen perhekeskusverkoston kokonaisuuden kuvaaminen ja oppilashuollon kehittäminen. Kouluterveyskysely 2019 tuotti tietoa lasten ja nuoren hyvinvoinnin vahvistamisen ja ehkäisevän päihdetyön tueksi. Nuorten matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen ja nopean hoitoon pääsyn tueksi kuvattiin mielen-terveyspolku. Lastensuojelun sosiaalityössä vakiintui systeminen toimintamalli asiakastyössä. Lastensuojelun matalankynnyksen perhekuntoutukseen liittyen toteutettiin onnistunut kokeilu Pelastakaa Lapset ry. kanssa.

Kaupungin digi-ohjelmaa on toteutettu suunnitellusti. Suun terveydenhuollon potilastietojärjestelmän päivitys Kanta-arkistoon sopivaksi toteutettiin onnistuneesti. Prosessissa saatu kokemus tukee myös Apotin käyttöönottoa. Sähköisiä palveluja on otettu käyttöön harkitusti, mutta se tapahtuu laajemmin Apotin käyttöönoton yhteydessä 2020 säilyttäen rinnalla perinteiset palveluväylät. Tulevaisuudessa sähköiset palvelut tukevat aikaisempaa enemmän palveluvalikoiman keventämistä.

Vuoden aikana toteutettiin tiedolla johtamista tukevia tutkimuksia ja kyselyjä, kuten Finsote2028 (THL), Kouluterveyskysely (THL), asukas- ja henkilöstökyselyt. Vastausaktiivisuus oli kaikissa hyvä, niin myös henkilökyse-lyssä (sote 59%). Kokonaistulos oli 3,58 ja se nousi edellisestä vuoden 2017 tutkimuksesta. Tulokset paranivat neljällä keskeisellä osa-alueella: työn sisältö, kannustaminen ja kehittäminen, organisointi sekä ihmissuhteet ja johtaminen. Myös asiakkaat olivat tyytyväisiä, pikapalautteen mukaan 90-98% oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä palveluun ja asukastutkimuksen mukaan tyytyväisyys sosiaali- ja terveyspalveluihin oli parantunut.

Keskisuurten kuntien vertailun mukaan kustannuskehitys on ollut maltillista. Vertailussa toimiala on sijoittunut parhaan viidenneksen joukkoon.

Talous

Sosiaali- ja terveystoimen sitova toimintakate toteutui 98,6 prosenttisesti alittaen talousarvion 416 000 eurolla. Vuoden 2018 tilinpäätökseen nähden toimintakate kasvoi vuonna 2019 kuitenkin noin 7,9 % (2,2 Meur). Kasvu johtuu pääasiassa Villa Bredan ensimmäisestä kokonaisesta toimintavuodesta. Vuoteen 2018 verrattuna toimialan tulokertymä väheni noin 9,3 % (436 000 eur). Vanhuspalvelujen, suun terveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon sitovat toimintakatteet alittivat talousarvion, kun taas sosiaalipalvelujen ja terveydenhuollon toimintakatteet ylittivät talousarvion.

Keskeisiä huomioita toimialan taloudesta vuonna 2019:

- Vuoteen 2018 verrattuna toimialan tulokertymän vähentymiseen vaikutti pakolaisten vastaanottoon liittyvien valtiolta saatavien korvausten vähentyminen

- Vammaispalveluissa henkilökohtaisten avustajien menot kasvoivat 33 000 eurolla (6 %) vuoteen 2018 verrattuna johtuen ikääntyvien asiakkaiden kasvaneesta palvelutarpeesta.
- Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen menot ylittivät talousarvion 79 000 eurolla (41,5 %) johtuen kasvaneesta palvelutarpeesta.
- Työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi 20 000 eurolla vuoteen 2018 verrattuna.
- Lastensuojelun kokonaisuuden toimintakate toteutui 85,4 prosenttisesti
- Vanhuspalveluissa lyhytaikaisen palveluasumisen ostopalvelut vähenivät, kun tarvittava intervallihoito pystyttiin järjestämään pääosin Villa Bredan hoivayksikössä
- Omaishoidon tuen menot toteutuivat 91,7 prosenttisesti
- Terveystieteiden palvelujen ostot kasvoivat 100 000 eurolla (8,3 %) vuoteen 2018 verrattuna johtuen muun muassa HUS:lta ja muilta kunnilta ostettavien päivystyspalveluiden sekä laboratoriopalveluiden kasvusta.
- Terveystieteiden aineiden ja tarvikkeiden kulut kasvoivat 27 000 eurolla (6 %) vuoteen 2018 verrattuna johtuen pääosin diabetestarvikkeiden kustannusten kasvusta.
- Erikoissairaanhoidon toteuma alitti talousarvion 133 000 eurolla (1,4 %). Vuoteen 2018 verrattuna menot kasvoivat 7,6 %:a eli 686 000 euroa. Vuonna 2019 kaupunki maksoi kalliin hoidon tasausta 355 000 euroa yli 60 000 euron ylittävistä hoitokokonaisuuksista, mutta hoitopäivätuotteiden käyttö väheni vuoteen 2018 verrattuna 12,2 %.

Liite 1: Tilinpäätös ja toimintakertomus 2019

Liite 2: Strategisten tavoitteiden toteuma 2019

Sosiaali- ja terveystieteiden johtaja:

Valiokunta hyväksyy tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2019 liitteen mukaisesti ja lähettää sen KH:n käsittelyyn.

Asian käsittelyn aikana esittelijä täydensi liitettä 1 puuttuvien suoritustietojen osalta.

Päätös:

Valiokunta hyväksyi päätösehdotuksen.